

Könyvtári trendjelentések 11.

MUNKAÜGYI LÉTSZÁM- ADATOK

2015–2020

TARTALOM

Bevezetés	1
1. A könyvtári foglalkoztatottak létszámának alakulása.....	1
2. A könyvtári foglalkoztatottak összlétszáma könyvtártípusok szerinti bontásban	2
3. A könyvtári közalkalmazottak létszámának alakulása.....	3
4. A könyvtári közalkalmazottak létszámának alakulása könyvtártípusok szerinti bontásban.....	4
5. A szakmai munkakörökben foglalkoztatottak létszámának alakulása	4
6. A szakmai munkakörökben foglalkoztatottak arányának alakulása könyvtártípusok szerinti bontásban	5
7. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek létszámának alakulása.....	6
8. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek arányának alakulása könyvtártípusok szerinti bontásban	6
9. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek arányának alakulása foglalkozástípus szerinti bontásban.....	7
10. könyvtári funkció alapján a szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek arányának alakulása foglalkozástípus szerinti bontásban.....	8

BEVEZETÉS

Az alábbi jelentés az OSAP 1442 adatlapról származó adatok alapján mutatja be az összes működő magyarországi könyvtári szolgáltatási pont munkaügyi létszámadatokra vonatkozó főbb jellemzőit a következő kérdéskörök mentén:

1. a könyvtári foglalkoztatottak létszámának alakulása;
2. a könyvtári foglalkoztatottak összlétszáma könyvtártípusok szerinti bontásban;
3. a könyvtári közalkalmazottak létszámának alakulása;
4. a könyvtári közalkalmazottak létszámának alakulása könyvtártípusok szerinti bontásban;
5. a szakmai munkakörökben foglalkoztatottak létszámának alakulása;
6. a szakmai munkakörökben foglalkoztatottak arányának alakulása könyvtártípusok szerinti bontásban;

7. a szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek létszámának alakulása;
8. a szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek arányának alakulása könyvtártípusok szerinti bontásban;
9. a szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek arányának alakulása foglalkozástípus szerinti bontásban;
10. könyvtári funkció alapján a szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek arányának alakulása foglalkozástípus szerinti bontásban.

1. A KÖNYVTÁRI FOGLALKOZTATOTTAK LÉTSZÁMÁNAK ALAKULÁSA

A foglalkoztatottak összlétszáma a 2015 és 2020 közötti időszakban csökkenő tendenciát mutat. A könyvtári foglalkoztatottak

összlétszáma 2015-ben 10 297, 2016-ban 10 133, 2017-ben 10 334, 2018-ban 9698, 2019-ben 9272, 2020-ban pedig 8875 volt. Ez

átlagosan évi 3 százalékos lét-számcsökkenést jelent (1. ábra).

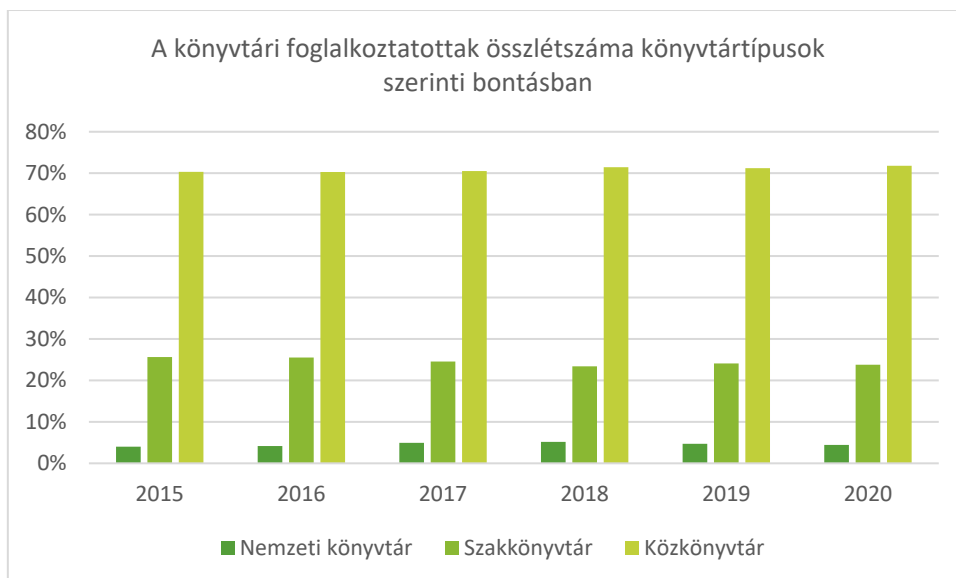

1. ábra. A könyvtári foglalkoztatottak létszámának alakulása

2. A KÖNYVTÁRI FOGLALKOZTATOTTAK ÖSSZLÉTSZÁMA KÖNYVTÁRTÍPUSOK SZERINTI BONTÁSBAN

Könyvtártípusok szerinti bontásban a foglalkoztatottak összlétszáma 2015 és 2020 között változott ugyan, de csupán kismértékben. 2015-ben és 2016-ban az összes foglalkoztatott 4 százaléka dolgozott a nemzeti könyvtárban, 26% szakkönyvtárakban és 70% közkönyvtárakban. 2017-ben és 2018-

ban a könyvtári szolgáltatási pontokon dolgozók 5%-át a nemzeti könyvtár, 25%-át a szakkönyvtárak, 71%-át pedig a közkönyvtárak foglalkoztatták. 2019-ben a nemzeti könyvtár és a közkönyvtárak által foglalkoztatott munkavállalók aránya a korábbi évekhez viszonyítva számottevően nem változott, a szakkönyvtárak által foglalkoztatott munkavállalók aránya azonban, ha csupán 1%-kal is, de nőtt. 2020-ban az előző években tapasztalható tendencia folytatódott. A foglalkoztatottak 4%-a dolgozott a nemzeti könyvtárban, 24%-a szakkönyvtárakban, valamint 72%-a közkönyvtárakban (2. ábra).

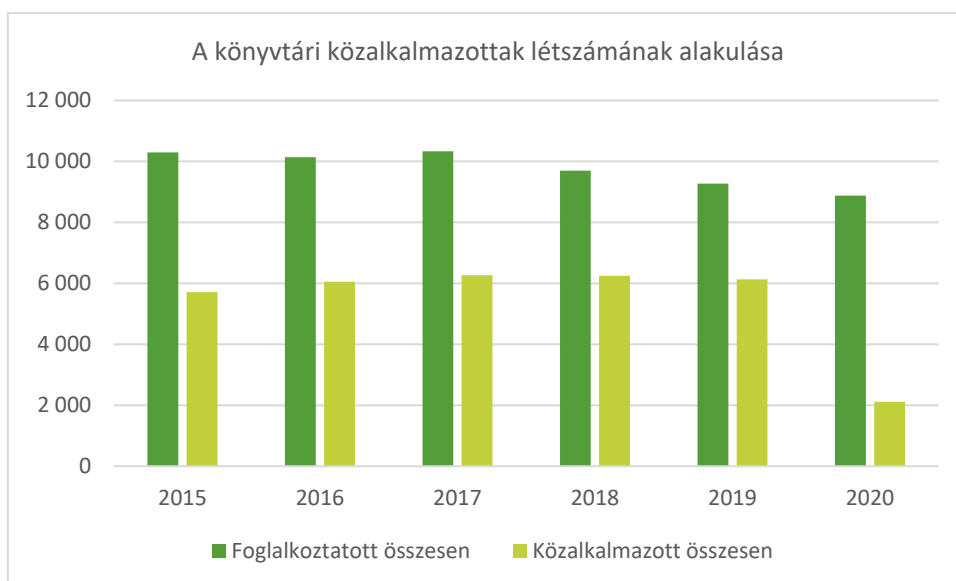

2. ábra. A könyvtári foglalkoztatottak összlétszáma könyvtártípusok szerinti bontásban

3. A KÖNYVTÁRI KÖZALKALMAZOTTAK LÉTSZÁMÁNAK ALAKULÁSA

2015-ben a közalkalmazottak száma 5711, 2016-ban 6054, 2017-ben 6268, 2018-ban 6245, 2019-ben 6133, 2020-ban pedig már csak 2123 volt. E csökkenés hátterében az a törvénymódosítás áll, amely szerint 2020. november elsejétől a kulturális szférában

dolgozók közalkalmazotti státusza - beleértve a nyilvános könyvtárak alkalmazottjait is - munkaviszonnyá alakult át. Ennek ellenére a könyvtári szférában a közalkalmazotti foglalkoztatási forma teljes mértékben nem szűnt meg. 2020-ban az összes foglalkoztatott egy-negyede, vagyis 2112 fő még mindig közalkalmazotti státuszban dolgozott. Továbbá megemlítendő, hogy a jogviszonyátalakulás nem járt a pályaelhagyás felgyorsulásával (3. ábra).

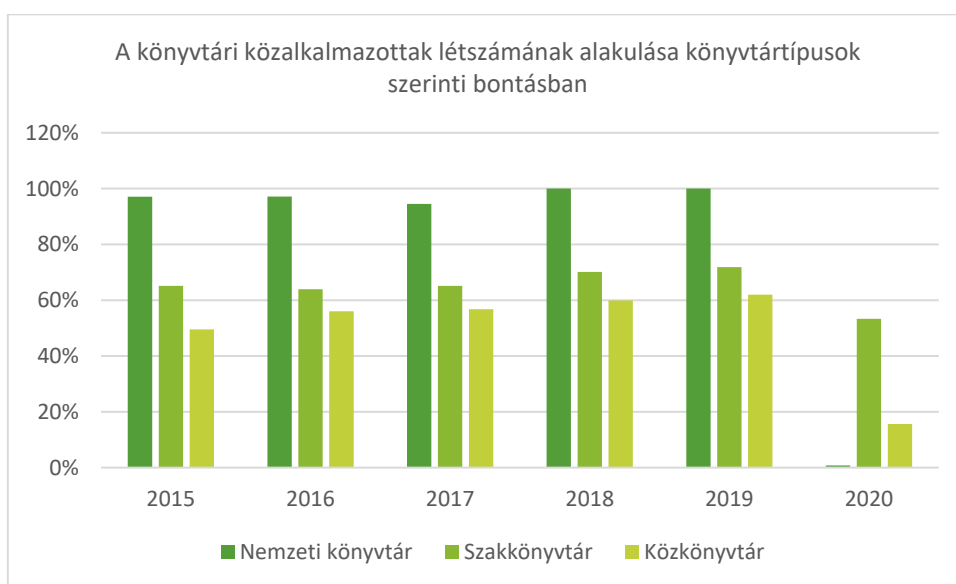

3. ábra. A könyvtári közalkalmazottak létszámának alakulása

4. A KÖNYVTÁRI KÖZALKALMAZOTTAK LÉTSZÁMÁNAK ALAKULÁSA KÖNYVTÁRTÍPUSOK SZERINTI BONTÁSBAN

Könyvtártípusok szerinti bontásban a közalkalmazottak létszámával kapcsolatban nagyon eltérő arányokat találunk. A közalkalmazottak arányában a legcsekélyebb csökkenés a szakkönyvtárak esetében figyelhető meg. 2015-ben a közalkalmazottak

aránya 65, 2016-ban 64, 2017-ben 65, 2018-ban 70, 2019-ben 72, 2020-ban pedig 53 százalék volt. A közkönyvtárakban 2015-ben 50, 2016-ban 56, 2017-ben 57, 2018-ban 60, 2019-ben 62, 2020-ban pedig már csak 16% volt. A közalkalmazottak arányára vonatkozó legjelentősebb visszaesés a nemzeti könyvtárban volt tapasztalható. 2015-ben és 2016-ban a közalkalmazottak aránya 97, 2017-ben 94, 2018-ban és 2019-ben 100, 2020-ban azonban már csupán 1%-volt (4. ábra).

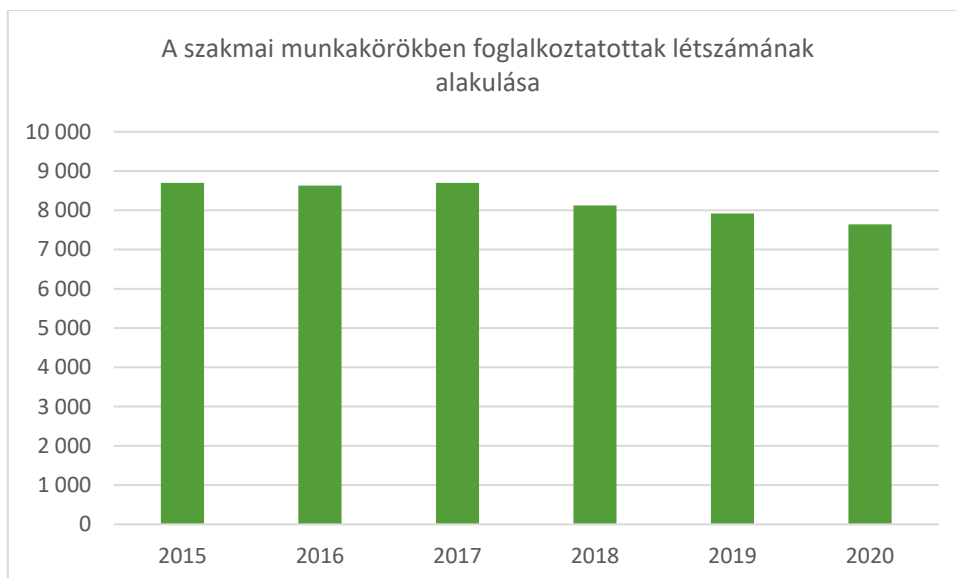

4. ábra. A könyvtári közalkalmazottak létszámának alakulása könyvtártípusok szerinti bontásban

5. A SZAKMAI MUNKAKÖRÖKBEN FOGLALKOZTATOTTAK LÉTSZÁMÁNAK ALAKULÁSA

2015 és 2020 között jelentős visszaesés figyelhető meg a szakmai munkakörökben

foglalkoztatottak létszámában is. 2015-ben a szakmai munkakörökben foglalkoztatottak száma 8702, 2016-ban 8627, 2017-ben 8121, 2018-ban 8121, 2019-ben 7917, 2020-ban pedig 7640 volt. Ez átlagosan évi 3%-os létszámcsökkenést jelent (5. ábra).

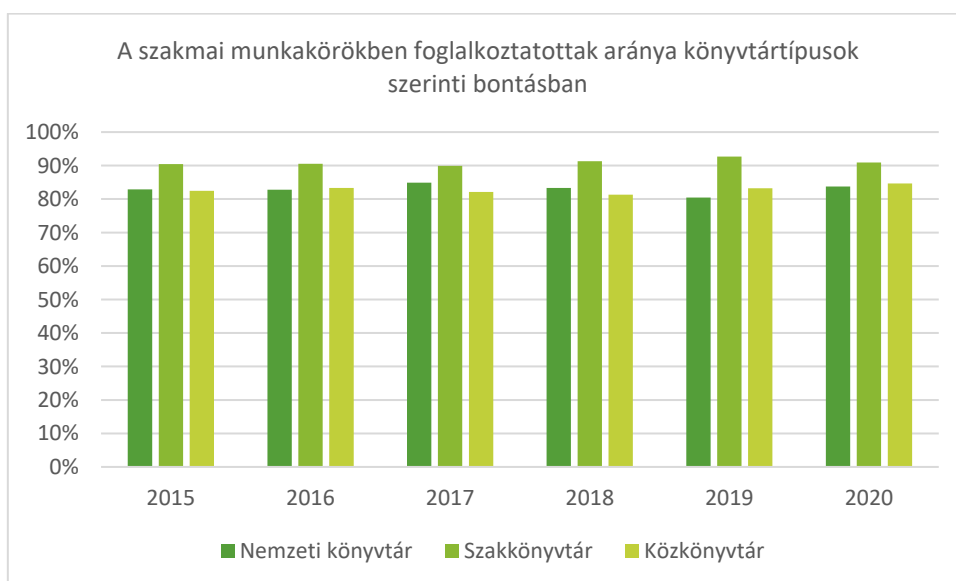

5. ábra. A szakmai munkakörökben foglalkoztatottak létszámának alakulása

6. A SZAKMAI MUNKAKÖRÖKBEN FOGLALKOZTATOTTAK ARÁNYÁNAK ALAKULÁSA KÖNYVTÁRTÍPUSOK SZERINTI BONTÁSBAN

Könyvtártípusok szerinti bontásban a szakmai munkakörökben foglalkoztatottak aránya 2015 és 2020 között szinte alig változott. 2015-ben és 2016-ban a nemzeti könyvtár

munkatársainak 83, 2017-ben 86, 2018-ban 83, 2019-ben 80, 2020-ban pedig 84 százaléka dolgozott valamilyen szakmai munkakörben. A szakkönyvtárak esetében ez az arány 2015-ben 90, 2016-ban 91, 2017-ben 90, 2018-ban 91, 2019-ben 93, 2020-ban pedig 91% volt. 2015-ben a közkönyvtárakban, szakmai munkakörökben a foglalkoztatottak 82, 2016-ban 83, 2017-ben 82, 2018-ban 81, 2019-ben 83, 2020-ban pedig 85%-a dolgozott (6. ábra)

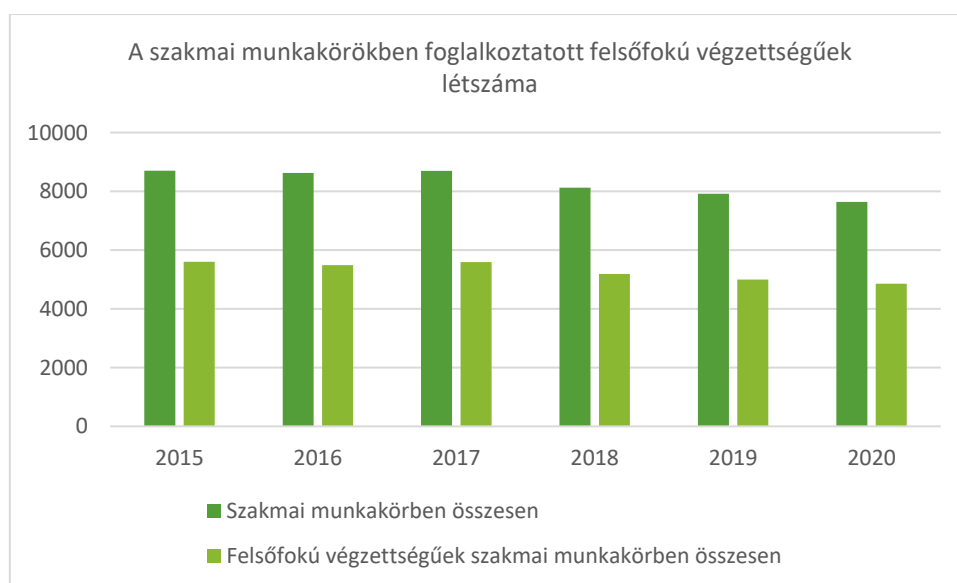

6. ábra. A szakmai munkakörökben foglalkoztatottak aránya könyvtártípusok szerinti bontásban

7. A SZAKMAI MUNKAKÖRÖKBEN FOGLALKOZTATOTT FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGŰEK LÉTSZÁMÁNAK ALAKULÁSA

A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek létszámában 2015 és 2020 között jelentős csökkenés tapasztalható. 2015-ben 5600-an, 2016-ban 5485-en, 2017-

ben pedig 5593-an rendelkeztek valamilyen felsőfokú végzettséggel. A korábbi években tapasztalt hozzávetőleges stagnálást követően e jellemző tekintetében a 2018 utáni években markánsabb csökkenés figyelhető meg. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek száma 2018-ban 5185-re, 2019-ben 4994-re, 2020-ban 4854 főre esik vissza. Ez átlagosan évi 3 százalékos létszámcsökkenést jelent (7. ábra).

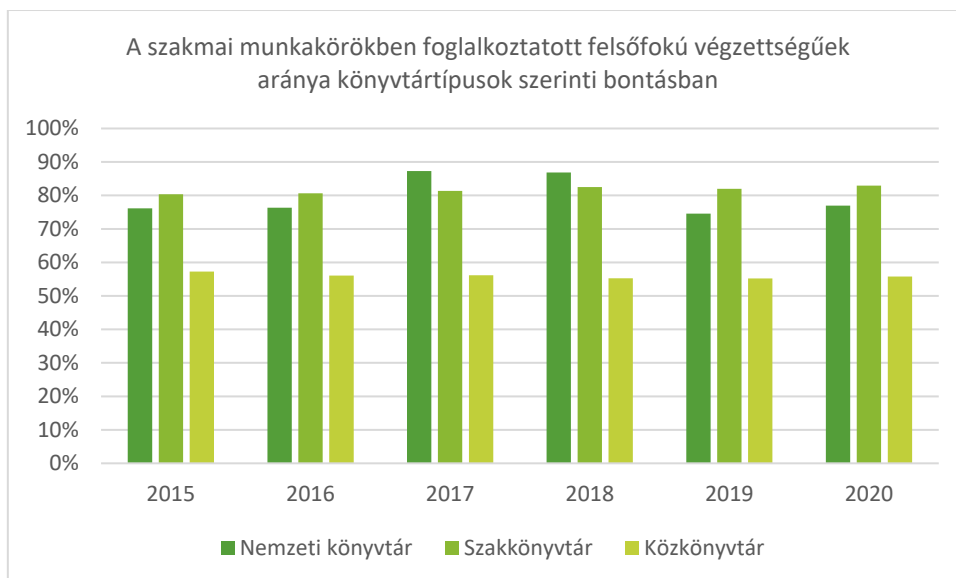

7. ábra. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek létszámának alakulása

8. A SZAKMAI MUNKAKÖRÖKBEN FOGLALKOZTATOTT FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGŰEK ARÁNYÁNAK ALAKULÁSA KÖNYVTÁRTÍPUSOK SZERINTI BONTÁSBAN

Könyvtártípusok szerinti bontásban a szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek létszámának arányában 2015 és 2020 között jelentős változás nem

tapasztalható. A nemzeti könyvtárban 2015-ben és 2016-ban a szakmai munkakörben foglalkoztatottak 76, 2017-ben és 2018-ban 87, 2019-ben 75, 2020-ban pedig 77 százaléka rendelkezett felsőfokú végzettséggel. A szakkönyv-tárakban 2015-ben a szakmai munkakörökben a foglalkoztatottak 80, 2016-ban és 2017-ben 81, 2018-ban 83, 2019-ben 82, 2020-ban pedig 83%-a rendelkezett felsőfokú végzettséggel. A közkönyvtárak esetében ez az aránya 2015-ben, 2016-ban és 2017-ben 57, 2018-ban és 2019-ben 55, 2020-ban pedig 56 % volt (8. ábra).

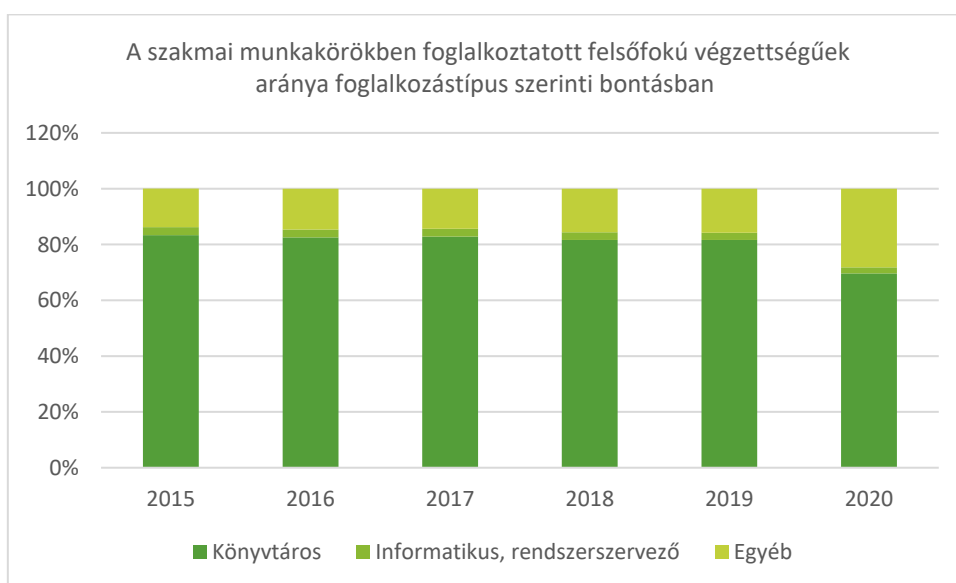

8. ábra. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek aránya könyvtártípusok szerinti bontásban

9. A SZAKMAI MUNKAKÖRÖKBEN FOGLALKOZTATOTT FELŐFOKÚ VÉGZETTSÉGŰEK ARÁNYÁNAK ALAKULÁSA FOGLALKOZÁSTÍPUS SZERINTI BONTÁSBAN

A könyvtárosok száma a 2015 és 2019 közötti időszakban szinte alig változott, 2020-ban azonban nagymértékben csökkent. 2015-ben, 2016-ban és 2017-ben a szakmai munkakörben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűeknek 83,

2018-ban és 2019-ben 82, 2020-ban pedig már csak 70 százaléka rendelkezett könyvtárosi végzettséggel. Az informatikus, rendszerszervezők aránya 2015 és 2019 között biztosan 3% volt, 2020-ban azonban 2%-ra esett vissza. Az egyéb felsőfokú végzettséget megkövetelő munkakörökben foglalkoztatottak aránya 2015 és 2019 között szinte alig változott, 2020-ban a korábbi évekhez viszonyítva azonban a duplájára emelkedett. 2015-ben 14, 2016-ban 15, 2017-ben 14, 2018-ban és 2019-ben 16, 2020-ban pedig már 28% volt (9. ábra).

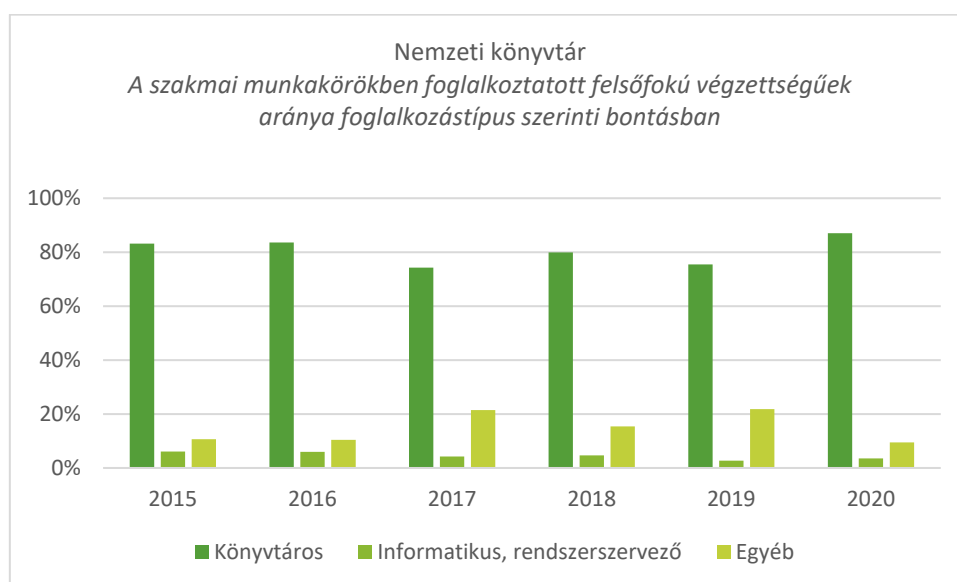

9. ábra. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek aránya foglalkozástípus szerinti bontásban

10. KÖNYVTÁRI FUNKCIÓ ALAPJÁN A SZAKMAI MUNKAKÖRÖKBEN FOGLALKOZTATOTT FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGŰEK ARÁNYÁNAK ALAKULÁSA FOGLALKOZÁSTÍPUS SZERINTI BONTÁSBAN

2015 és 2020 között a nemzeti könyvtárban a könyvtáros végzettségű munkavállalók arányában jelentős eltérés figyelhető meg.

2015-ben a könyvtáros végzettséggel rendelkező munkavállalók aránya 83, 2016-ban 84, 2017-ben 74, 2018-ban 80, 2019-ben 75, 2020-ban pedig 87 százalék volt. Hasonlóan hullámzó tendencia jellemezte az egyéb munkakörben foglalkoztatott munkavállalók arányát is. 2015-ben az egyéb munkakörben foglalkoztatott munkavállalók aránya 11, 2016-ban 10, 2017-ben 21, 2018-ban 15, 2019-ben már 22, 2020-ban pedig csupán 9% volt. Az informatikus, rendszerszervezők aránya 2015 és 2020 között 4 és 6% között alakult (10. ábra).

10. ábra. Nemzeti könyvtár. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek aránya foglalkozástípus szerinti bontásban

A szakkönyvtárakban a könyvtáros végzettséggel rendelkező munkavállalók aránya 2015 és 2019 között csak kismértékben változott, 2020-ban azonban a 2019-es referenciaévhez viszonyítva 6 százalékkal csökkent. 2015-ben a könyvtáros végzettségű munkavállalók aránya 83, 2016-ban 82, 2017-ben 84, 2018-ban 85, 2019-ben 84, 2020-ban

pedig már csupán 78% volt. Az egyéb munkakörben foglalkoztatott munkavállalók aránya 2015 és 2019 között 12 és 14%-on stagnált, 2020-ban azonban 20%-ra emelkedett. 2015 és 2018 között az informatikus, rendszerszervezők aránya 4, 2018-ban és 2019-ben 3, 2020-ban pedig 2% volt (11. ábra).

11. ábra. Szakkönyvtárak. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek aránya foglalkozástípus szerinti bontásban

A könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak aránya a közkönyvtárak esetében 2015 és 2019 között alig változott, 2020-ban azonban nagymértékben csökkent. 2015-ben, 2016-ban és 2017-ben az arány 83, 2018-ban 80, 2019-ben 81, 2020-ban pedig már csupán 64 százalék

volt. Az egyéb munkakörben foglalkoztatott munkavállalók aránya a 2015 és 2019 közötti időszakban 15 és 17% között mozgott, 2020-ban azonban már 34%-ra emelkedett. Az informatikus, rendszervezők aránya 2015 és 2020 között 2% volt (12. ábra).

12. ábra. Közkönyvtárak. A szakmai munkakörökben foglalkoztatott felsőfokú végzettségűek aránya foglalkozástípus szerinti bontásban

KÉSZÍTETTE

Perhócs Péter

OLVASÓSZERKESZTŐ

Gulyás Orsolya

FELELŐS KIADÓ

Fehér Miklós
igazgató
Könyvtári Intézet

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

keo@oszk.hu

A KÉZIRAT LEZÁRÁSA

2021. december 8.

ISSN 2786-4014

ISBN 978-963-201-664-1

KÖNYVTÁRI INTÉZET